

Előfizetési árak:

Egész évre	12	frt.
Félévre	6	"
Negyedévre	3	"
Egy óra	1	"
— Egyes szám 4 kr. —		

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Uri-utca 276. sz.,
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőség iroda:

Nagy-Becskek,
Zápolya-utca 1-5 szám,
hová a lap szellemi részét, illető
minden közlemény intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételeivel.

A küzdelem első napja.

Nagybecskerek, október 5.

—á— A főrendi ellenzék a részletek-nél akarja megnyerni az egyházpolitikai csatát, miután azt a politika egészére nézve már elvesztette. A kötelező polgári házasság törvényjavaslata már tető alatt van; de az ellenzék azt hiszi, hogy ha annak szabadelvűségi folyamánait megbuktathatná, akkor még a már elért siker is megsemmisülhet hő kívánsága szerint. Most a vallás szabad gyakorlatáról szóló javaslat van a főrendiház előtt. S e javaslatnak van egy kényes pontja: a felekezeti-nékiültség szabadsága, mely, úgy látszik, még a felsőházi liberálisok táborában is bir ellenségekkel. Legalább ilyennek mutatkozott Szász Károly református püspök, aki a felekezeti-nékiültséget elveti, mert attól a református egyházak romlását félti.

Anyagilag, lehet, hogy ártani is fog ez a ref. egyházaknak egyelőre. De hát ha elvről van szó, az anyagi érdek nem jöhet tekintetbe, mert hisz akkor a reformátusok az állami anyakönyvvezést sem szavazhatnák meg, mert az papságuk jövedelmén egyelőre legalább csorbát üt; a kötelező polgári házasságot sem, mert hiszen lehetséges, hogy az ó-vallású nép egy része a ceremónia nélküli polgári házasság mellett nem fogja igénybe venni a szintén ceremónia nélküli való protestáns egyházai házasságot. Az elv a szabadság, a gondolkodás és a vallás terén szükségkép magával hozza a felekezeti-nékiültség szabadságát is. Protestáns elv a szabad gondolkodás, az végső konzekvenciáiban sem tűr bilincseket.

Különbösen sem oly fekete az ördög, mint a falra festik: a javaslat nem vitte keresztül teljesen az elvet, csak hogy megszüntesse a protestánsoknak egyházuk gyöngülése miatt támadható aggodalmait. A javaslat szerint az egyházból kiváló s magát felekezet nélkülinek valló egyén

még három évig tartozik előbbi felekezeti-nékiültség az egyházi adót fizetni, s azontul az ily egyéneknek gyermekeiket előbbi vallásukban kell neveltetniök, s csak felnőtt korukban követhetik esetleg apjukat a felekezet nélkülségbe.

Lehet azonban, hogy a protestáns egyházak mégis szenvedni fognak. De a szabadelvűség általános nagy érdekének sérelme nélkül is lehet az ellen prokurálni. Nemesak a katolikus alsó papság kongruájáról, de a református papság javadalmasításának rendezéséről, illetőleg kárpótlásáról is gondoskodni kíván a szabadelvű kormány: az új vallásminiszter br. Eötvös már föl is hívta a protestáns egyházi főhatóságokat a jövedelmi összeírások mielőbbi eszközlésére, hogy azok alapján a fizetésrendezés megtörténhesék. A szabadelvű kormány éppen nem akarja az egyházak gyöngülését, mert neki is meggyőződése, hogy a nép széles alsó rétegeiben a vallás a legfőbb sőt egyedüli termő talaja az erkölcsiségnek.

E szabadelvű újítások egész láncolata — melyben a vallás szabad gyakorlása csak egy szükséges szem — magasra emeli a magyar állam souverain erejét, de nem gyöngíti a vallást s az azt istápoló egyházakat — mint Wekerle ellenségei hazugul erősítik. S éppen azért meg vagyunk győződve, hogy az aggodalmak elnémulnak s az igazság ereje győzedelmeskedni fog a főrendiházban a hátralevő javaslatok elfogadásával is.

Az önálló magyar Dunagőzhajózás. A „Magyar Értésítő“-nek jelentik Bécsből: A kereskedelmi miniszteriumban Wurmbbrandt gróf kereskedelmi miniszter elnöke alatt ma folytatták a Dunagőzhajózási társaságra vonatkozó tárgyalásokat. A tanácskozással egy óra hosszat tartottak. Abban állapodtak meg, hogy a tanácskozással folytatása Budapesten lesz a magyar kereskedelmi miniszteriumban. Az első értekezletet szombaton, október 16-án fogják megtartani.

HIREK.

Tájékoztató.

- Október 7. Tisztviszéki ülés.
- Október 7. Őszi löverseny.
- Október 4-7. Országos vásár.
- Október 8. A megyei Őszi közgyűlés.
- Október 8. A jegyzői nyugdíjválasztmány ülése.
- Október 9. A közigazgatási bizottság ülése.
- Október 11. A kis- és nagyhid bejárása.
- Október 13. A kereskedő ifjak estélye.
- Október 18. A t. h. é. v. közgyűlése.
- November 3. A magyar olvasó-kör hangversenye.
- November 15-18. Országos vásár.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van, nők részére kedden és pénteken délután.

— Október hatodika. Holnap, szombaton, az aradi vértanúk emléknapján a kegyesrendiek templomában reggel 8 órakor gyászistenizést fog tartatni.

— Személyi hír. Rónay Jenő főispán hivatalos utjából ma reggel visszaérkezett Nagybecskerekre.

— Temes-Begavölgy. Az 1882. évi 26. törvények értelmében alakított véleményező bizottság f. hó 2-án tartotta Dr. Molnár Viktor főispán miniszeri biztos elnöke alatt Temesvárott a temes-begavölgyi vízszab. társulat igazgatóságának hivatalos helyiségében Őszi rendes ülést, melynek főtárgyát az 1895. évre készített költségvetés képezte. Az ülésen jelen voltak: Dr. Molnár Viktor miniszeri biztos, Csávossy Ignácz kir. tanácsos, nagybirtokos, Vargits Imre, Dr. Demkó Pál országos képviselő, Szűry Dénes kincstári közalapítványi főtitkár, Nagy György kir. tan., jószágigazgató, Babits József jószág kormányzó, Dr. Dellmanich Lajos, Deutsch Lajos, Fehér Sándor, Molnár Sándor, Várnay Imre földbirtokosok, Seemayer János kir. tanácsos, polgármester, Szabó Adolf erdőigazgató, Bayer Alajos jogtanácsos, Jankovits Miklós igazgató, Menczer Rózsa főmérnök, Mokry István titkár, Róna Ignác társ. főügyész és Nemes N. kir. folyámmérnöki hivatalfőnöki helyettes. — A miniszeri biztos első sorban a pénztári állapot és letéti alapok megvizsgálására Seemayer kir. tanácsos elnöke és Molnár Sándor és dr. Bayer Alajos biz. tagokból alakított bizottságot küldi

A „TORONTÁL” TÁRCZAJA.

Neukomm Ferencznél.

Irta: Dr. Brájler Lajos.

A thuzséri eset ki van nyomozva, a thuzséri kut is megfurva és Neukomm Ferencz tegnap hazatért Verseczre, hogy a legutóbbi hetek izgalmait kipihenhesse. Még aznap, hogy ennek hírt vettem, elindultam és este föl is kerestem Neukommékat.

Ott találtam a két fivért kiterjedt „gép- és rézáru gyár, vas- és fémöntő és cognac-gyár“-uk irodahelyiségében. A thuzséri tragédia nem igen hagyott mélyebb nyomokat Neukomm lelkületén. Megmaradt annak a robusztus, rugalmas szervezett embernek, a milyennek ezelőtt két évvel ismertem és a ki sehogy sem felejtheti el, hogy a lavinaként rája zuduló interviewok irói hatvan éves embernek kürtölték ki őt, az alig negyvenöt éves férfit. Hasztalan kutattam homlokán a komor redőket, a melankólia nyoma sem érzik ki egész lényegéből.

Neukomm élénk temperamentumos elbeszélő: előadását sok hivatásos színész is megirigyelhetné. Megkértem, hogy közöljön velem mindent, a mi a Salamon családdal való összeköttetése dolgában a nagyközönség előtt eddigelé homályban maradt. Nagyon szívesen teljesítette kérésemet. Mindenekelőtt rektifikálnom kell azt az

állítást, mintha én Salamon Ella kisasszonyt unos-untalan hipnotizáltam volna. Mindössze tán tizszer cselekedtem meg és akkor sem a kisasszony, vagy a társaság szórakoztatására, hanem, mert Salamon ur sürgette. Az alig 23 éves hölgyet néhány év óta heves fejfőrcs gyötörte, a mely különösen tavasz idején lépett fel a legnagyobb vehemenciával és két három hónapig is elkinozta. Fájdalmi enyhítésére Kürzness dr., egy szepességi orvos, egy izben sikerrel használta a hipnózist. Salamon ur kérére azután többször én is elaltattam a kisasszonyt, miközben fájdalmi enyhülését szuggeráltam neki, mindannyiszor a legteljesebb sikerrel.

Junius közepén Nagyvarányon (Szabolcs-megye) furtag kutat, a mikor egy telegram Mándokra hitt. Megesett ugyanis, hogy Ella kisasszony Mándokra kocsikázott tizenhárom esztendő nővérel; a tüzes lovak kiragadták a gyepőt a gyerekleány kezéből, a kocsit feldőlt és Ella kisasszony oly szerencsétlenül bukkott a kocsiról, hogy az egyik karján súlyosan megsebesült, úgy hogy nem is tudta mozgatni. Ilyen magával tehetetlen állapotban vitték a kastélyba. Két órával később, a mikor a telegramra megérkeztem, ott találtam Ella kisasszonyt Forgách grófné és Vécsey báróné társaságában, irtózatos kinokban vonagolva. Salamon ur ismételt kérésére elaltattam a szenvedőt, majd a következőket mondtam a hipnotikus álomba merültnek:

„Nem tudom, mi baja a karjának, de háromszor végig húzok az ujjaimmal rajta és a karja nem fáj többé.”

A hatás meglepő volt. Csak azt sajnálom, hogy Krafft-Ebing, vagy Schwarcz Artur doktor ott nem lehetett abban a pillanatban. Ella kisasszony kinyújtotta karját, a mely eladdig tehetetlenül csüggött alá és fölemelkedve ülőhelyéből, egész természetes hangon mondta:

— Semmi, csak egy kis ideg-megeresskedés. Nyugalomra van szükségem. Három óránkint elég egy hideg borogatás. De érzem, hogy agyárzkodást szenvedtem.

Jöttvő álmat szuggeráltam a kisasszonynak és Ella kisasszony csak másnap reggel kilenczre ébredt fel, lényeges javulást említve.

Csak két hónappal azután, augusztus 7-én láttam viszont a szerencsétlen Ellát, a mikor szepességi rokonainál volt látogatón. Egészen elhűlt, a mikor megláttam: nagyon rossz színben és csak árnyéka volt a korábbi Ellának.

Salamon ur egy éjjel sürgősen magához kérészt. Ella kisasszonyt megint heves görcsök kínozzák, két hete, hogy nem tud sem enni, sem aludni és az érverése is akadokzik.

Elaltattam a csakugyan sajnáláramlító állapotban szenvedő hölgyet, a kinek érverése környezetének legnagyobb meglepetésére csakhamar egészen rendesen működött. Salamon ur erre megkért, hogy több napon át folytassam

ki, mely bizottság tisztében eljárva a pénztári készleteket és letéti alapokat teljesen rendben lévőnek találta. Az 1895. évi költségelő-irányzat 91782 frt 09 krt tüntet ki, mi tekintettel a múlt évi 133.584 frt 38 krnyi előirányzatra mintegy 41.000 frt megtakarítást tesz ki, mely megtakarítás az idei szárazság okozta árvízi kiadások megtakarítása, valamint a védelmi anyagoknak fel nem használásában nyeri magyarázatát. A költségvetés általános részében letárgyaltván, egyhangulag elfogadták. A részleteknél felszólalt Molnár Sándor és hosszabb beszédben a IV. szakasz nagyobb mérvben való gondozását követeli. Dr. Molnár Viktor válaszában kilátásba helyezi, hogy akár a kormány által nyújtott előlegről, akár pedig konverziós műveletre valamely pénzintézet által nyújtott előlegről az általa is elodázhatlannak tartott IV. szakaszbeli átmetszés közel jövőben lehetőleg a tavaszi árvíz előtt létesülni fog. — Különbözik annak sincs ellene, hogy e munkák elkészítésére szükséges pénzösszegnek a kormánytól beszerzése miatt a pénzügyminiszterhez a Molnár Sándor által indítványozott költősség menesztésük, sőt ennek vezetésére is ajánlják, de a véleményező bizottság költősség menesztését szükségesnek vagy czél szerűnek nem tartja, hanem az előlegnek beszerzésére a miniszteri biztos urat kéri fel. Több apróbb tárgy elintézése után a miniszteri biztos szives meghívása folytán az összes véleményező bizottság jelenlétében tartotta most a pénzügyi bizottság a konverzióra vonatkozó tanácskozását, a melynek folyamán úgy a miniszteri biztos, valamint Babits József, Nagy György és Vargits Imre uraknak többszörös felszólalása után a bizottság egyhangulag a konverzióknak mulhatlan keresztülvitelében állapodott meg, mire a gyűlés véget ért.

— **Mikszáth és a magyar olvasókör.** Feilitzsch Berthold báró, a magyar olvasókör buzgó elnöke e napokban Budapestre utazott és fölkereste Mikszáth Kálmán kitűnő elbeszélő írónkat, hogy a kör által tervezett estélyre meggyerhesse. Mint örömmel értesülünk, Mikszáth megígérte, hogy személyes jelenlétével és az alkalomra irandó művével fogja emelni az estély fényét és sikerét. Bizonyára Nagybecskerek intelligenciája e hirt jelentőségéhez és érdekességéhez képest veszi tudomásul és jelenlétével, érdeklődésével fogja kimutatni, hogy méltó volt Mikszáthnak közibünk jönni. Egyben fel-említjük, hogy a tombola-tárgyak gyűjtésére a hölgyek fölkerését megkezdte a rendező bizottság.

— **Óvónő választás.** Incze Margit okl. óvónőt, Nagy Gábra a községi óvodához óvónőnek választották meg.

— **A temesvári ártézi kut.** Seidl, az ismert verseczi kutfuró, tegnap terjesztette be hivatalos jelentését a temesvári ártézi kut tárgyában. A kiküldendő bizottság hivatalosan fogja konstatálni a kut mélységét, egyszersmind

leányával hipnotikus kísérleteimet. Én azt adtam válaszul, hogy kész volnék akár husz napig tartó álmodást is szuggereálni, ha orvos volnék és ha a kezelő orvos maga nem mondta volna, hogy a halál minden pillanatban beállhat. Megtettem azonban, hogy megkértem a kisasszonyt, mondja meg hipnotikus álmában bajára az orvososságot, a mint ezt röviddel az előtt egy vasuti hivatalnoknál tette, a kinek a hipnotikus álomban megnevezett orvoság gyökeresen használt is. És most megesezt a rejtélyes valami, a mit az orvosok készséggel hajlandók szédelgésnek mondani. A hipnotikus állomban levő beteg a harmadik személyben beszélve magáról, imígyen szólalt meg:

— A beteg nem testileg, hanem lelkileg szenved. Adjanak neki 2-3 százalékos morfium injekciókat, keltsek föl két óra mulva, öntsenek azután nyolcz csepp belladonnát a szájába és ha másképp nem, kényszerítsék rá a legteljesebb nyugalmat.

Az oly tragikus véget ért széansz lefolyása eléggé ismeretes. A beteg öcsém érdekében föltett kérdésekre válaszolva, Ella kisasszony utolsó szavai szó szerint ezek voltak:

— Sok esetben használ a termé —

Ezt a szót, hogy: szet, már nem mondhatta ki. Erős tüszentés rázkódította meg, aztán a feje hátrahanyatlott és a szerencsétlen leány lelke elszállott földi hüvelyéből.

Itt Neukomm a meghatottságtól kis ideig nem tudta előadását folytatni.

a felesleges víz levezetése tárgyában tesz jelentést. Mint a „Temesvári Zeitung“ írja, Seidl 300 méterig 4 hüvelyk, 370 méterig 3 hüvelyk és 417 méterig 2 hüvelyk széles furót használt. A vízből annyi gáz jön ki, hogy gyufával meggyújtható és akár csak a világító gáz ég. — Nagybecskereken oly körökben, ahol a romantikus hit még nem veszett el teljesen, erősen biznak abban, hogy mi ártézi tekintetben is nemsokára utolérjük Temesvárt.

— **Szökés a Curiából.** Nagy riadalmat okozott tegnap este, mint a „Torontáli Közlöny“ írja, egy rab szökése az ottani törvényszéki épületből. Török János szentesi illetőségű rab, ki maletán okirat hamisítás büntetése miatt 7 hónapi börtön büntetését töltötte a törvényszéki fogházban, szökött meg. Török az irodákban volt alkalmazva mint tisztogató; délután 5 óra után, mikor a hivatali szobákat takarította ki, az emeletről az ablakon keresztül egy kötel segítségével leereszkedve, a korai esti homályban megszökött. Szökését nyomban észrevették, üldözöbe is vették a fogházrők, de a sötétben eliramlott. Török nem sokáig élvezhette a szabadságot, mert ma reggel a Bara melletti utczában Kélyn Péra hivatalosolga és Frank Pál fogházőr felismerték őt és elfogták. Török büntetéséből már három hónapot kiállott s általában oda „bent“ példásan viselte magát. A szökést három fiatal leány, Csapp Francziska, Schüzler és Héger Vilma segítették elő, kik mindannyian gyöngéd vonzalommal látszanak viseltetni az elzart iránt s a kik azon a ezimen, hogy Töröknek enni valót visznek, csempészték be a kötelet. A három lányt a vizsgálóbíró fogoly-szöktetés büntetése miatt letartóztatta.

— **Változások a lóversenyénél.** A verseny intézőség elhatározta, miszerint a folyó hó 7-én tartandó verseny VI. sorszáma, a mezőgazdák, 2-ik verseny a program végére helyeztetik el. Ezek szerint lesz: VI. 4 óra sikverseny urlovasoknak (régii VII.), VII. sz. 4 óra 30 perc akadály verseny urlovasoknak. (régii VIII. sz.), VIII. 5 óra sikverseny nyeretlenek (régii IX. sz.), IX. sz. 5 óra 30 p. mezei gazdák versenye (régii VI. sz.). A program egyéb számai érintetlenek maradnak.

— **Artézi kut Basahídon.** Basahídról írják, hogy a községi artézi kut furásával már 170 méterrel haladtak. A kut perczenkint 30 liternyi jó vizet ad, de a furást tovább folytatják, mert több vizet remélnék.

— **Villamos világítás Nagybecskereken.** A „villamos bizottság“ tegnap Krsztics polgármester elnökele alatt ülést tartott, melyen tekintettel e kérdés régi vajadására a polgármestert felhatalmazták, hogy ezen a budapesti mérnök-

Tekintetem ekkor egy remek, antik mivű karkötőre esett, mely egy kis asztalkán feküdt.

— A karkötőt nézi? — kérdezte Neukomm. — Most kaptam emlékül Salamon urtól, ebből is láthatja, hogy a Salamon család nem okoi engem a szerencsétlenségért. Nem értem az orvosok ellenszenvét a hipnotizmus iránt.

Tavaly két orvost hipnotizáltam és egy orvos már arra is fölker, hogy gyógyítsam meg a beteg feleségét hipnozissal.

Egy csomó levélre mutavva, így végezte be közléseit:

— Ez a levélhalmaz, a mely legnagyobb részt Ausztriából, Németországból és Svájcából érkezett hozzám, bizonyítja, hogy a hipnozis irányában külföldön is föltétlen bizalommal vannak.

Neukomm egy szóval sem említette azt a bebizonyított és itt általánosan ismert körülményt, — a mely pedig az elhíresztelt hipnotizáló megítélésénél igen fontos körülmény, — hogy a hipnozisban való jártasságából soha sem csinált üzletet, hanem még ő maga is áldozott rá időt és pénzt. Számtalan széanszot rendezett jótékony célra, ilyenkor csak azt szokta kikötni, hogy a jövedelemből ötven forint a verseczi kórháznak jusson. Mielőtt Thuzserra ment, egy nyilvános előadásával csinos összeget juttatott a nagybecskereki zsidó nő együletnek.

együletnél megrekedt ügyet személyesen megsürgesse.

— **A nagybecskereki szőnyeggyár részvénytársaság igazgatósága** folyó évi október hó 8-án délután 4 órakor ülést tart, melyen a következő tárgyak fognak elintéztetni: 1. Jelentés az utolsó ülés határozatainak végrehajtásáról. 2. Az igazgató jelentése és javaslatai. 3. A tanmühely alapszabály tervezete. 4. A tanmühely költségvetése. 5. Az alkalmazottakkal kötött szerződések. 6. Streitmann tanár beadványa. 7. Jelentés a házi ipari egyesület vagyoni állapotáról. 8. Lang Károly ajánlata az elárúsításranézve. 9. Időközben befolyó ügyek.

— **Köszönetnyilvánítás.** Tekintetes dr. Brájjer Lajos urtól a főgymnasiumi deáksegélyző egyesület részére átvettem 38 forintot mint a Rosenfeld-féle uszodánál megtartott uszóverseny tiszta jövedelmét. Fogadja a tekintet s rendező bizottság az egyesület nevében leghálásabb köszönetemet. — Balácsi József igazgató.

— **x— Van szerencsém a t. cz. közönség b. tudomására hozni, hogy őszi bevásárlási utamat befejezve Bécsből hazatértem és most a legújabb divat szerinti női konfekccziókból, u. m. gallérok, pelerine-ek, capes, kabátkák és esőköpenyekből dus raktárt tartok az őszi idényre a legkoulansabb és a lehető legolcsóbb árak mellett. Minden hölgyet a saját érdekében tisztelettel figyelmeztetni bátorodom, hogy szükségletei fedezése előtt a legnagyobb szakértelemmel összeállított áruraktáramat sziveskedjék megtekinteni. Kovács Gedeon.**

Táviratok.

A főrendiház ülése.

Budapest, okt. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A főrendiház ma folytatta a vallás szabad gyakorlatáról szóló törvényjavaslat tárgyalását. Első szónok Zichy Nándor volt, a ki a törvényjavaslat ellen foglalt állást.

Papp Gábor Szász Károly tegnapi beszédével foglalkozva, a felekezetenkülsőséget mindenesetre behozhatónak véli.

Prónay Dezső felszólalása után, a ki az elfogadás mellett nyilatkozik, Szilágyi Dezső igazságügyminiszter beszélt, a ki első sorban Zichy Nándor beszédével foglalkozik, majd áttér Schlauch biboros püspök felszólalására. Végül kijelentve, hogy a javaslatnak semmi czélzata nincs a nemzetiségek ellen, azt egész terjedelmében elfogadásra ajánlja.

Egy szavazattöbbség.

Budapest, okt. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A főrendiház mai ülésén megtörtént a szavazás a vallás szabad gyakorlatáról szóló törvényjavaslat felett. A megajtott szavazás eredménye: mellette szavazott 114, ellene 113 s így a javaslatot 1 szótöbbséggel elfogadták.

Delegáció.

Budapest, okt. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A magyar delegáció ma délután öt órakor gróf Tisza Lajos elnökele alatt ülést tartott, melyen megválasztotta a hetes albizottságot és vita nélkül elfogadta a megszállott tartományokról szóló jelentést.

A hadügyi albizottság költségvetéséről szóló jelentést Münnich Aurél előadó adta be s ajánlotta elfogadásra.

Bolgár Ferencz nem szavaz meg egyes fölösleges tételeket. A hadügyminiszter talán, mert az ellenzék nagyon is kuláns irányában, meglehetősen könnyen megy bele fölösleges kiadásokba, így például a harmadik akadémia terveire 40,000 frtot vétet fel. Fölemlíti aztán, hogy a kiadott közjogi tankönyvben nincs köszönet. Hát a harmadik akadémia miattól miért fél a kormány? Több kifó-

gást említ s végre kijelenti, hogy a költségvetést általánosságban elfogadja, bár ama szellem iránt, mely a hadügyi vezetésben nyilvánul, bizalommal nem viselkedik, mert minden jogos magyar kívánság elől elzárkózik.

Gáll József felszólalása után a költségvetést elfogadják.

Következett a tavalyi delegációnális határozatokra adott miniszteri válaszok tárgyalása s első sorban a harmadik katonai akadémia kérdése.

Münnich Aurél előadó az ismeretes miniszteri választ elfogadásra ajánlja s a harmadik akadémia terveire fölvetett 40,000 frt megszavazását kéri.

Apponyi Albert gróf a választ és a budgetbe vett tételt egyaránt perhorreszkálja, kijelentve, hogy a hadügyi kormány egyenesen ki akarja játszani a delegáció határozatát. Régi álláspontjának fenntartásával hangsúlyozza, hogy a magyar katonai oktatás már nem csak nemzeti és katonai, hanem társadalmi követelmény is.

Hegedüs Sándor válaszában konstatálja, hogy Apponyi veszedelmes irányban halad s a kiegyezésnek nemcsak fejlesztésével, hanem egyenesen repeztetésével kezd foglalkozni.

Apponyi védekezése után a miniszter választ elfogadták, végül a kadét iskolák által használt közjogi tankönyv ügyében szólalt fel Apponyi Albert gróf, de Wekerle választát a bizottság tudomásul vette.

Alarmhírek.

Budapest, október 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből jött értesítések szerint ott komoly megfontolás tárgyát képezte, hogy a magyar és osztrák alattvalók védelmére Kelet-Azsiába hadihajókat küldjenek, annál is inkább, mivel ha a japánoknak sikerül chinai parton kikötni s Peking ellen előnyömleni, oly katasztrófa következhet, amely okvetlenül maga után vonja az összes nagyhatalmak beavatkozását.

Angol minisztertanács.

Budapest, okt. 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Londonból jelentik: A tegnapi minisztertanácsban, melyben az összes miniszterek részt vettek, Roseberry lord előadta, hogy a francziák Sziámban nagyon nyugtalanító tevékenységet fejtenek ki s Chinában a brit alattvalók biztonsága komolyan veszélybe forog. A hozott határozatokat titokban tartják.

A legujabb harcztérről.

Budapest, okt. 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Londoni jelentések szerint alapos az aggodalom, hogy a szenvedett vereségek folytán az egész chinai államszervezet romba dől, s a chinaiak az európaiakon fognak bosszút állani, s a nyílt forradalom mielőbb kitör a dinasztia és társadalom ellen. Mindkét hadviselő fél nagyobb kölcsönök felvételét tervezi.

Marhajárvány Bácskában.

Budapest, okt. 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Ujvidékről sürgönyzik, Bács-Bodroghmegyében a szarvasmarhák között járvány ütött ki. A Szerénységgel az összeköttetést betiltották.

VASUT-ÜGYEK.

Magy. kir. államvasutak.

A m. kir. államvasutak igazgatóságának értesítése szerint a feled-tiszolczi vonalon Ország-Török megállóhely és Rimabánya állomás között fekvő „Ráhó” megállóhely neve a kereskedelemügyi magy. kir. Minister ur Ó Nagyméltósága rendeletéből „Gömör-Ráhó”-ra változtatott. Budapest 1894. szeptember 2. Az Igazgatóság. (Utánnomlás nem díjazatik.)

Magy. kir. államvasutak, Hirdetmény.

Délnémet-osztr.-magyar vasuti kötelekek. I. pótlék kiadása a kivételes kéregdíjszabáshoz és a hozzá tartozó függelékhez. Folyó évi szeptember 1-én a fentnevezett köteleki díjszabás IV. rész 2/B. füzetéhez tartozó I. pótlék továbbá az ezen díjszabási füzet függelékének I. pótléka lép életbe, mely pótlékok a földíjszabás illetve a függelék módosítását és kiegészítését, valamint aprított stb. fakéreg és Matmedy állomás részére új díjtételeket tartalmaznak. A két pótlék a részes pályáknál ingyen kapható. Budapest, 1894. augusztus 29. A magy. kir. államvasutak igazgatósága, a részes vasutak nevében is. (Utánnomlás nem díjazatik.)

Magy. kir. államvasutak.

Az expresszárú szállítására nézve a m. kir. államvasutak vonalait illetőleg az ezen vonalokon érvényes helyi árudijszabás (II. rész) V. pótlékának 12-14 oldalain XXV. pont alatt foglalt határozmányok folyó évi augusztus hó 15-től kezdve a m. kir. államvasutak kezelésében levő kir. szab. pécs—barcsi vasut vonalára is kiterjesztek. A kir. szab. pécs—barcsi vasuton szállítandó expresszárú díjszámítása a fentebb idézett határozmányok mérvadása szerint az ezen vasuton 1894. évi június 1-től érvényes helyi árudijszabás alapján eszközöltetik. Budapest, 1894. augusztus hó. Az igazgatóság. (Utánnomlás nem díjazatik.)

Magy. kir. államvasutak.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesülés szerint f. é. szeptember 1-től kezdve az összes gyorsvonatok Kimle állomáson feltételelesen megállanak. A Budapestről délelőtt 8 óra 30 perczkor induló gyorsvonat délelőtt 11 óra 52, perczkor a Budapestről délután 2 óra 5 perczkor induló gyorsvonat délután 5 óra 22 perczkor érkezik Kimlére, a Budapestre délután 1 óra 25 perczkor érkező gyorsvonat délelőtt 10 óra 1 perczkor, a Budapestre este 7 óra 50 perczkor érkező gyorsvonat pedig délután 4 óra 24 perczkor indul Kimléről. Budapest, 1894. szeptember hó 2-án. Az igazgatóság. (Utánnomlás nem díjazatik.)

Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény. A magy. kir. államvasutak igazgatósága a jövő 1895. évben, esetleg 3 éven át szükséges faszén és rézgálicz szállítást biztosítani óhajtván, ez iránt nyilvános pályázatot hirdet. Az ajánlatok legkésőbb folyó évi október hó 13-ának déli 12 órájáig betérjesztendők, a bánatpénz pedig folyó év október 12-én déli 12 óráig beküldendő. A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, a mennyiségek, ugyszintén a különleges szállítási feltételek a magy. kir. államvasutak anyag és leltár beszerzési szakosztályánál (Budapest Andrassy ut 75.) megtekinthetők. Budapest, 1894. szeptember hóban. Az igazgatóság. (Utánnomlás nem díjazatik.)

Magy. kir. államvasutak.

A magy. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetésének kezelése alá tartozó nagy-szeben—nagy-disznódi helyi érdekű vasut Nagy-Disznódi állomással, f. é. augusztus hó 28-án a nyilvános forgalomnak átadott. Nevezett állomás az összes forgalomra van berendezve. Budapest, 1894. szeptember 4-én. Az igazgatóság. (Utánnomlás nem díjazatik.)

REGÉNY-CSARNOK.

BOSSZUBÓL.

Olasz regény. Irta: Cordelia.

A „Torontál” számára fordította: Gyérke. (Folytatás.)

Csak akarnia kellett volna, kérők nem hiányoztak; utazásai közben, meg Rómában is tetek neki házassági ajánlatokat, de ő mindegyiknek elutasító választ adott. Sokkal jobban megszerette a szabadságot, semhogy férjének feláldozhatta volna; független akart maradni, a maga ura. Mikor Ede közelébe férközhettett és egyedül beszélhetett vele, mindig szemére vetette a leánynak, hogy most is oly szép mint valaha, és hogy annyian csodálják.

Renata gunyosan mosolygott, mélyen a szemé közé nézett, mintha ezt akarta volna neki mondani:

— Milyen joggal tesz ön nekem szemrehányásokat? Vigyázzon inkább a feleségére. Okosabban teszi.

Egy este, mikor szokatlanul szépnek látszott remek kék ruhájában, ezt kérte tőle Ede:

— Igaz, hogy Alberti kapitányhoz megy nőül?

Renata meglepetve nézett reá s ezt felelte: — Meglehet. Ez idő szerint nem tudok róla semmit. Ugy látom, hogy ön jobban van informálva, mint én magam.

— Miért mondja ezt? Miért kinez ennyire? E szavakra mélyen elszomorodott Sangalli. Renata észrevette, kezét nyújtá neki s így szólt hozzá részvétellel:

— Legyen nyugodt. Egy szó sem igaz az egész hírből. De ha lenne is belőle valaha valami, igérem, hogy ön tudná meg először.

Milyen boldogtalannak érezte magát a szegény fiatal ember. Renata elveszett reá nézve örökre, a feleségét nem szeretete, nem becsülte többé, anyósa csak bosszantotta s neki ily fiatal, ily gazdag léteire már is meg kellett érnie, hogy az élettől ne várjon több örömet. Mikor nővére elutazott férjével, úgy érzé, hogy még nagyobb ür támadt szívében. Mikor pedig hazatért V—be, szomoruan lépett be fényes palotájába, semmi iránt nem érdeklődött s úgy szeretete volna, hogy valami szokatlan esemény felrzza petyhüdségéből és felderítse bubánatra hajlott lelkét.

XXI.

Elza a téli szezonra előre megállapított tervekkel megrakodva utazott haza. Mulatni és mulattani akart, folytonos szórakozásra volt szüksége; férjét csak étkezés alkalmával látta. Különben sem volt kedve beszélni vele, mert Ede nagyon komornak látszott mostanában, nem érdeklődött feleségének sem az öltözékei, sem fogadónapjai iránt.

Azonban most az egyszer füstbe mentek Elza nagyszabásu tervei. Először is azért, mert rosszul érezte magát, kifáradt, ellankadt, de az a szoktalan állapot nem idegességének tulajdonítható, hanem egészen másnak. Anyának érezte magát. Nem örült meg az új felfedezésnek mert attól félt, hogy eddig ismeretlen bajok várnak reá, de legkivált pedig az okozott neki fejtörést, hogy most már egy időre le kell mondania a frivol és elegáns életmódról, melyet eddig folytatott. Ede azonban határtalan örömmel értesült a készülődő eseményről; ettől kezdve sokkal jobb és elnézőbb lett felesége iránt, más szemmel nézett reá, gyermekének anyját látta benne, nem pedig a könnyelmű, gyerekes nőt, a kinek csupán léha mulatságokon járt az esze.

Hálásnak mutatkozott iránta azért a vigasztalásért melylyel meglepni készült. Most hát lesz legalább valaki, a kit szeressen; lesz célja életének, a mely szebbnek és érdekesebbnek tűnt fel neki. Mindegyre huzamosabban időzött neje oldalán; végre olyasmiről is beszélgethettek, a mi egyformán érdekelt mindkettőjüket.

Ede úgy remélte, hogy az anyai érzelem komolyabbá teszi majd Elzát és mikor neje elkezdett panaszkodni rosszullete miatt, a férj vigasztalta, hogy csak legyen türelmlem, nemokára kárpótolva lesz minden szenvedéséért. Tekintettel gyenge testalkatára, az orvosok is feltétlen nyugalmat ajánlottak neki. Az első hónapokban barátnői sűrűn felkeresték, szórakoztatták.

(Folytatása következik.)

Nyílttér.*

Női ruhaterem megnyitása.

Nagybecskerek és környéke igen tisztelt közönségének és nagybecsült vevőimnek tiszteletteljesen tudomására hozom, hogy a Hunyadi-utcában levő saját házamban, közvetlen szomszédságában az immár 1856. év óta fennálló uri és női ruha konfekcióüzletemnek, egy teljesen fővárosi mintára berendezett

eladó csarnokból, próbateremből és műhelyből álló

nőruha-termet

nyitottam meg.

Ruhaszövetekben való összes újdonságokkal, díszítő és selyemczikkével dusan felszerelt raktáram, francia és angol mérvadó divatlapok, tapasztalt, szakszerűen képzett, kitűnő művezetőim, kik részint a legujabb műszerekkel ellátott műhelyem, részint pedig áruraktáram élén állanak, továbbá a hozzám szerződött fővárosi munkaerők lehetővé teszik, hogy e téren a legjobbat és legizlésebbet produkálva, sikeresen versenyezhessek a bécsi és budapesti konkurencziával. Ama biztos meggyőződésben, hogy a mélyen tisztelt közönség emez újabb vállalkozásomat is bizalmával tiszteli meg, melegen ajánlom azt a nagybecsült hölgyvilág figyelmébe.

Kiváló tisztelettel

Grünbaum Vilmos.

* Az e rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

H i r d e t é s e k.

Egy nagy lakás

6 szobából és azonkívül egy
istálló
kiadandó.

Bővebbet alólirottnál.

(717—6.1) **Dr. Hoffenreich.**

842. b. v. sz. 1894. (715—1.1)

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a török-beckei kir. járásbíró 1116. polg. 1894. számú végzése által **Schuld Péter** nagyikikindai cég mint végrehajtó javára **Teichner Hermann** és társa melenczei lakosok ellen hátralékos 135 frt 50 kr. tőke, ennek 1894. év február hó 16. napjától számítandó 6% kamatai s eddig összesen 55 frt perköltség erejéig elrendelt végrehajtás alkalmával bírólilag lefoglalt és 778 frt 20 kr-ra becsült különféle fűszer, rövid és egyéb áruk-ból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 3767. polg. 1894. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínén, vagyis Melenczén alperesek lakásán vagy a község házában leendő esz-közlésre 1894. évi október hó 26-ik napjának d. e. 8 órája határidőül kintűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígér-nek becsáron alul is eladatni fognak.

Kelt Török-Beckén, 1894. október hó 1. napján.

Rankovits István,
kir. jbirósági végrehajtó.

8774. tlkvi szám 1894. (719—1.1)

Árverési hirdetmény és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy **Ruzsics Nikola** n.-becskereki lakos végrehajtónak **Kirtyánszki Tima** n.-becskereki lakos végrehajtást szenvedő elleni 28 frt tőkekövetelés s járuléka iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék kerületében levő **N. Beckerek városa** 4688. számú tjkvben 4437b, 4736a, 4951a. és 8528. hr. sz. a. felvett ingatlanok végrehajtást szenvedő **Kirtyánszki Timát** illető egyharmad része 619 frt kikiáltási árban 1894. évi november hó 10-ik (tiz) napjának d. e. 10 órájkor ezen kir. törvényszék telekkönyvi helyiségében megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek mellett fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kintűzött ingatlan szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át, vagyis 61 frt 90 krt készpénzben, vagy az 1881: LX. tcz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881: LX. tcz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. tvszék tkvi irattárában s a helybeli városi tanácsnál megtekinthetők.

Kelt a nagybecskereki kir. tszék mint tlkvi hatóságánál, 1894. évi augusztus hó 10-én.

Kiss,
kir. törvényszéki bír.

15142. ki. sz. 1894.

Pályázat.

Nagy-Becskek r. t. város tanácsánál egy 500 frt évi fizetés és 100 frt lakbér élvezetével javadalmazott adóvégrehajtói állás üresedésbe jövén, ennek kinevezés útján való betöltésére ezennel pályázat nyitattik.

Felhivatnak tehát mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy eddigi alkalmaztatásukat tanúsító okmányokkal felszerelt kérvényeiket f. évi október hó 13-ig ezen polgármesteri hivatalnál benyujtsák.

Megjegyeztetik, hogy a magyar, német és szerb nyelvbeni jártasság követeltetik, továbbá, hogy azok, a kik az adóvégrehajtás terén már működtek előnyben részesülnek és hogy elkészen beérkezendő pályázati kérvények figyelembe vételét nem fognak.

Kelt Nagy-Becskekben, 1894. évi október hó 3-án.

Krsztics János,
polgármester.

1287. sz. 1894.

Pályázat.

Bega-Szent-György községben a községi állatorvosi állás lemondás folytán üresedésbe jövén, annak újbóli betöltésére nézve, a választás folyó évi október hó 18-án délután 2 órára, Bega-Szent György község házában kintűzetik.

Az évi fizetés 400 frt és a megyei szabályrendeletben megállapított mellékjárulékok.

Felhivatnak pályázók, a kik a magyar, német és szerb nyelvet, előbbi kettőt szóval és írásban, utóbbit szóval bírják, hogy kellően felszerelt folyamodványaikat a választást megelőző napig alólirottnál benyujtsák.

Nagy-Becskek, 1894. évi szeptember hó 25-én.

Bakalovich Agost,
főszolgabíró.

1240. tlkv. sz. 1894.

Árverési hirdetmény.

A perlaszi kir. járásbíró mint tkvi hatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy **Dobrojenics István** végrehajtónak, **Piperszki Andria** botosi lakos végrehajtást szenvedett elleni 61 frt 50 kr. tőkekövetelés, ennek 1885. évi december hó 10-ik napjától járó 6% kamatai, 50 frt 5 kr. perbeli, 10 frt 95 kr. már megállapított jelenlegi és még felmerülő költségek kielégítése végett 1894. évi november hó 21-ik napjának d. e. 9 órákor Bótos község házában az ezen kir. járásbíró területén fekvő Bótos községi 1319. sz. tlkvben foglalt következő ingatlanok u. m.:

- I. dülő 42. hrsz. 2 hold I osztályu szántónak $\frac{1}{10}$ része 57 frt.
- II. dülő 42. hrsz. 3 hold III. osztályu szántónak $\frac{1}{10}$ része 87 frt.
- IV. dülő 42. hrsz. $\frac{3}{1200}$ hold I. osztályu kaszálónak $\frac{1}{10}$ része 136 frt.

ezennel megállapított kikiáltási ár mellett külön-külön el fog árvereztetni; ekkorán magasabb ígéret hiányában a kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

A venni szándékozók kötelesek a kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy óvadékképesnek nyilvánított értékpapirokban bánatpénzül letenni.

A kir. jbiróság mint tlkvi hatóság Perlaszon, 1894. augusztus hó 14-én.

Dr. Scherber,
kir. aljbiró.

(716—3.1)

3479. sz. 1894.

Pályázat.

A tekintetes törvényhatósági bizottságnak f. évi május hó 21-én 553/18901 szám alatt kelt határozattal szervezett Lázárföldi körállatorvosi állás Lázárföld székhelyel betöltendő lévén, a választás f. é. október hó 22-én délelőtt 10 órákor, Lázárföld község házában fog megtartatni.

A körhöz tartozik Lázárföld, Zsigmondfalva, Ernesztháza, Bótos, Klekk és Katalinfalva község.

Az évi fizetés 400 frt és a községi körállatorvosi állások szervezéséről alkotott szabályrendelet 8. és következő §-aiban megállapított díjak.

Felhivatnak a pályázók, a kik a magyar, német és szerb nyelvet szóval, előbbi kettőt írásban is bírják, hogy kellően felszerelt folyamodványaikat a választást megelőző napig alólirottnál benyujtsák.

Nagy-Becskek, 1894. évi szeptember hó 25-én.

Bakalovich Agost,
főszolgabíró.

3478. sz. 1894.

Pályázat.

A tekintetes törvényhatósági bizottságnak f. évi május hó 21-én 554/18900. szám alatt kelt határozattal szervezett perlaszi körállatorvosi állás Perlasz székhelyel betöltendő lévén, a választás f. évi október hó 25-én délelőtt 10 órákor Perlasz község házában fog megtartatni.

A körhöz tartozik: Perlasz, Rudolfs-gnad, Orlovát, R.-Écska, N.-Écska, Lukácsfalva, T.-Erzsébetlak és Farkasd község.

Az évi fizetés 400 frt és a községi és körállatorvosi állások szervezéséről alkotott megyei szabályrendelet 8. és következő §-aiban megállapított díjak.

Felhivatnak a pályázók, a kik a magyar, német, szerb és tót nyelvet szóval, előbbi kettőt írásban is bírják, hogy kellően felszerelt folyamodványaikat a választást megelőző napig alólirottnál benyujtsák.

Kelt N.-Beckeken, 1894. szeptember hó 25-én.

Bakalovich,
főszolgabíró.

3438. szám 1894.

Pályázat.

A tekintetes törvényhatósági bizottságnak folyó évi május hó 21-én 555/6113. sz. a. kelt határozattal szervezett német-eleméri körállatorvosi állás — Német-Elementer székhelylyel — betöltendő lévén, a választás f. é. október hó 27-én délelőtt 10 órákor Német-Elementer község házában fog megtartatni.

A körhöz tartozik: N.-Elementer, Szerb-Elementer, Szerb-Aradác, Tót Aradác, M.-Szt.-Mihály, Jankahid és Tarras község.

Az évi fizetés 400 frt és a községi és körállatorvosi állások szervezéséről alkotott szabályrendelet 8 és következő §-aiban megállapított díjak.

Felhivatnak a pályázók, a kik a magyar, német, szerb és tót nyelvet szóval, utóbbi kettőt írásban is bírják, hogy kellően felszerelt folyamodványaikat, a választást megelőző napig, alólirottnál benyujtsák.

Nagy-Becskek, 1894. évi szeptember 25-én.

Bakalovich Agost,
főszolgabíró.

Hirdetések

felvétetnek

e lap kiadóhivatalában.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.